

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Казак Юлія Юріївна

*старший викладач кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Серед найважливіших завдань сучасної державної освітньої політики провідне місце займають особистісна орієнтація освіти, створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, підтримка обдарованих дітей і молоді, адже зміни, що відбуваються на сучасному етапі розвитку української школи, орієнтовані на створення умов, які сприяють всебічному розвитку особистості, її творчих можливостей, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей. Визначальним фактором у розв'язанні педагогічних завдань є диференціація та індивідуалізація навчального процесу в загальноосвітніх школах.

Підготовка майбутніх учителів повинна відповідати стратегічним напрямам розвитку освітньої системи, тому формування готовності майбутніх учителів до практичного здійснення індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів є пріоритетним напрямом у професійній підготовці студентів. Професійна готовність до педагогічної діяльності включає професійно важливі риси характеру, педагогічні здібності, сукупність професійно-педагогічних знань, навичок, умінь, певний досвід їхнього застосування на практиці.

В цьому аспекті варто звернутися до наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Так, дослідник шкільної освіти І. Єрмаков акцентує увагу на таких компонентах готовності вчителя до професійної діяльності: мотиваційному (відповідальність за виконання задач, почуття обов'язку); орієнтаційному (знання та уявлення про особливості та умови діяльності); операційному (володіння способами і прийомами діяльності, необхідними ключовими компетенціями); вольовому (самоконтроль, самообілізація,

вміння керувати діями); оціночному (самооцінка своєї підготовленості і відповідність процесу розв'язання завдань оптимальним зразкам) [1].

Провідний вчений О. Г. Козлова виділяє наступні показники оцінки готовності вчителя до інноваційної педагогічної діяльності: мотиваційну готовність, технолого-педагогічну підготовленість, ставлення до педагогічної діяльності. Мотиваційна готовність до інноваційної педагогічної діяльності, на думку О. Козлової, характеризується готовністю до змін, позитивне сприйняття власного минулого досвіду в контексті інноваційної діяльності, готовність до участі в проектуванні нових освітніх систем.

Технолого-педагогічна підготовленість учителя до інноваційної діяльності характеризується наявністю глибоких теоретичних знань і вмінь з предмета, умінням співвідносити з базовими знаннями свою практику, вдосконалювати на основі базових знань власну практичну діяльність. Показник ставлення до педагогічної діяльності має певні параметри: ціннісне ставлення, яке визначається розумінням й оцінкою цілей та завдань педагогічної діяльності, умінням контролювати власний емоційний стан, наявністю установки на реалізацію здібностей кожного учня, на встановлення комфортного мікроклімату в педагогічному процесі, повагою до самого себе, умінням використовувати власні сильні сторони в організації і реалізації педагогічного процесу [2].

Проаналізувавши погляди дослідників щодо поняття готовності, її компонентного змісту, вважаємо, що готовність майбутнього вчителя до професійної діяльності в сучасній школі є одним із актуальних питань сучасності. Серед основних завдань формування готовності майбутніх учителів до здійснення індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів ми виділяємо: надати студентам можливість оволодіти методологічними та теоретичними знаннями вирішення проблеми індивідуалізації навчання у сучасній школі; розкрити перед майбутніми вчителями способи побудови інноваційних технологій індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності

учнів, враховуючи специфіку їх професійної діяльності; орієнтувати студентів на осмислення результатів педагогічних нововведень, сприяти виробленню критеріїв їх оцінки і самооцінки.

Таким чином, формування готовності майбутніх учителів до практичного здійснення індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів передбачає перш за все усвідомлення студентами сутності педагогічних умов та шляхів їх здійснення. При розв'язанні цього завдання визначальним фактором та умовою ми розглядаємо диференціацію навчального процесу в загальноосвітній школі. Поняття «диференціація» (з лат. *differetia* «різниця, відмінність») означає поділ, розчленування чого-небудь на окремі різноманітні елементи. Вона припускає об'єднання учнів у групи для спільної або індивідуальної роботи. Під «диференційованим підходом» у навчанні О. Кірсанов розуміє особливий підхід учителя до різних груп учнів або окремих учнів, що полягає в організації навчальної роботи, різної за змістом, обсягом, складністю, методами й засобами. Цей підхід до навчання дозволяє керувати пізнавальною діяльністю типологічних груп учнів з урахуванням їх реальних навчальних можливостей та індивідуальних особливостей. Диференційований підхід до визначення змісту освіти має бути обов'язковим принципом функціонування сучасної школи як умова організації повноцінного процесу навчання, що забезпечується на основі застосування внутрішньої (створення динамічних груп учнів в умовах роботи вчителів у звичайних класах) і зовнішньої (профільні та спеціалізовані навчальні заклади, класи з поглибленим вивченням окремих предметів, школи для обдарованих дітей та підлітків, школи для дітей з відхиленням у здоров'ї, класи вирівнювання) диференціації. Диференціацію навчального процесу в загальноосвітній школі ми розглядаємо як визначальний фактор та умову індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Список використаних джерел:

1. Життєва компетентність особистості : науково-методичний посібник / [За ред. Л. В. Сохань, І. І. Єрмакова, Г. М. Нессен]. – К. : Богдан, 2003. – 520 с.
2. Козлова О. Г. Методика інноваційного пошуку вчителя : навч.-методичний пос. / О. Г. Козлова. – Суми : ВВП "Мрія-1", ЛТД, 1998. – 96 с.